σει κι ὁ φαιδρότατος γλωσσοφύλακας καὶ μίλησε. Τί ἀνοησίες εἶπε, πάρτε τοὺς «Καιροὺς» τῆς περασμένης Κυριακῆς καὶ θὰν τὶς δεῖτε. Ἐμεῖς δὲ βαστάμε νὰν τὶς ξανατυπώσουμε. Ἐπιτέλους, Ρωμιὸς εἶναι καὶ λόγου του καὶ δὲν ἀξίζει νὰν τονὲ ρεζιλεύουμε μπροστὰ στοὺς ξένους, Μερικὲς μπομπές μας, ἀνάγκη οἱ ξένοι νὰ μὴν τὶς μαθαίνουνε. Τοῦτο μόνο θέλουμε νὰ ποῦμε· ἔτα δηλ. ὁ Μιστριώτης φοβερίζει καὶ λέει «Ἂν ὅμως, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δὲν γίνει δεκτὸν τὸ κληροδότημα,ΘΕΛΩ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΘΘΕΙ ΟΠΟΥ ΔΕΙ», μ' ἄλλα λόγια ὅτα φοβερίζει πὼς θὰ σηκώσει πάλι ἐπανάσταση γιὰ τὴν «Εὐκτικὴ καὶ τὸ Ἀπαρέμφατο», ξεγνάει κάπιο χαρτί, ποὺ τοῦ κόλλησε ἄλλοτε, στὰ Ὀρεστειακά, ἡ Εἰσαγγελία στὴ ράχη του, χαραχτηρίζοντάς τονε ἀκαταλόγιστο.

★

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ μας μίλησε μ' ἐνθουσιασμὸ στὸ Γάλλο δημοσιογράφο Μπουρντὼν γιὰ τοὺς Ρωμιοὺς καὶ τοὺς θάμασε ποὺ τόσο φρόνιμα καὶ καλὰ φερθήκανε στοὺς Πριγκηπικοὺς γάμους. «Ὁ λαός μου, εἶπε πάνου κάτου ἡ Α. Μ.,εἶναι μάννα γιὰ τέτια, εἶναι ὁ καλύτερος λαὸς τοῦ κόσμου ὅταν πρόκειται νὰ ὑποδεχτεῖ ἐπίσημους ξένους καὶ νὰ γιορτάσει γάμους πριγκηπικούς».

Νὰ λοιπὸν ποὺ καὶ μεῖς ἀξίζουμε κάτι καὶ μεγάλη μας τιμὴ καὶ καμάρι νὰ μιλήσει ἔτσι καλὰ ὁ Βασιλιάς μας γιὰ μᾶς.

Ἔγινε καὶ κάτι ἄλλο σημαντικὸ τὴν περασμένη βδομάδα, τιμητικώτατο κι αὐτὸ γιὰ μᾶς Ὁ πρίγκηπας Νικόλαος ἔστειλε γράμμα στὸν ποιητὴ Σπύρο Ματσούκα, φιλικώτατο καὶ δημοκρατικώτατο (καθὼς γράψανε οἱ φημερίδες) ἀφοῦ κοντὰ στἄλλα τὸν ἔλεγε καὶ φίλο του. Φανταστεῖτε! Ἕνας Πρίγκηπας νὰ λέει φίλο του ἕναν ποιητή! Εἶναι νὰ μὴν καμαρώνουμε ὅλοι ποὺ κρατοῦμε μιὰ κάπια πέννα στὸ χέρι μας, ἀφοῦ οἱ Πρίγκηπες ἀρχινήσανε νὰ μᾶς λένε καὶ φίλους;

Κάπιος ἥλιος χρυσὸς ἄρχισε νὰνατέλνει καὶ γιὰ τὰ φτωέλληνικὰ γράμματα καὶ δόξα στὸ Ματσούκα ποὺ δέχτηκε τὶς πρῶτες ἀχτίδες του! Μόνο μ' αὐτὸ τὸ πριγκηπικὸ γράμμα ἐξασφάλισε τὴν ἀθανασία ὁ ἀγαπητὸς ποιητής.

★

ΜΕ ΤΟ ΣΥΜΠΑΘΕΙΟ, θὰ ποῦμε καὶ σήμερα δυὸ λόγια γιὰ τὸ γράμμα ποὺ μᾶς ἔστειλε τὸ «Πατριωτικὸν κομητάτον ὁ μαῦρος Βυζαντινὸς ἀετός». Τὸ περασμένο φύλλο ποῦχε μέσα τὸ γράμμα καὶ τὴν ἀπάντησή μας, τὸ στείλαμε στὸν Εἰσαγγελέα κ. Λυκουρέζο καὶ στὸ διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας μας κ. Δαμηλάτη,καὶ κορτερούσαμε ἴσαμε σήμερα, Πέμτη μεσημέρι, νὰ μᾶς καλέσει κανένας ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς κυρίους καὶ νὰ μᾶς ζητήσει περισσότερες ἐξήγησες. Μὰ τοῦ κάκου. Δὲν ἐνοχλήθηκε γιὰ τέτια μικροδουλιὰ οὔτε ὁ κ. Λυκουρέζος, οὔτε ὁ κ. Δαμηλάτης. Κάπιος ἄλλος ὅμως ἐνοχλήθηκε,κι αὐτὸς εἶναι ὁ φίλος μας καὶ τελειόφοιτος τῆς Νομικῆς κ. Συμεὼν Η. Θαλασσινὸς ποὺ φρόντισε κ' ἔμαθε, πὼς τὸ περίφημο αὐτὸ Κομητάτο ὑπάρχει, πὼς συνεδριάζει στὸν καφενὲ τοῦ Γαμβέττα καὶ πὼς μέλος του εἶναι κι ὁ αὐτοχειροτόνητος ἐθνικὸς ποιητὴς κ. Φωκίωνας Πανᾶς.

Νὰ λοιπὸν ποὺ εὐκολύνουμε σημαντικὰ τὸν κ. Λυκουρέζο καὶ τὸν κ. Δαμηλάτη στὴ δουλιά τους. Δὲν τοὺς ζητάμε νὰ μᾶς προστατέψουν τὴ ζωὴ (γιατὶ ἐδῶ, ὅπως καταντήσαμε, ἔχει ὑποχρέωση ὁ καθένας νὰ φροντίσει γιὰ τὴ ζωή του καὶ νὰ μὴν προσμένει καμιὰ βοήθεια ἀπὸ τοὺς διάφορους ἁρμόδιους), μὰ τοὺς τὰ καταγγέλνουμε ἁπλῶς γιὰ νὰ περιορίσουν κάπως τοὺς ἀρειμάνιους αὐτοὺς πατριῶτες, ποὺ ροφώντας τὸν καφέ τους καὶ χαδέβοντας τὸ μουστάκι τους, βγάζουν κωμικώτατες καταδικαστικὲς ἀπόφασες καὶ γράφουν κακοηθέστατα γράμματα.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

"ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΙ,,

Μεταφραστής : Ἀ. Βλάχος.

Τὸ μπακάλικο τοῦ Βασιλικοῦ προσφέρει ἀπ' ὅλα τὰ εἴδη τῆς τέχνης στοὺς πελάτες του. Τὴν περασμένη βδομάδα ἔβαλε στὴ φτήνεια τ' ἀρχαῖα δράματα καὶ ξεπούλησε πρῶτα πρῶτα νοθεμένο τὸν «Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ» τοῦ Σοφοκλῆ.

Ὁ μεγάλος ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητας ἔγινε ἀγνώριστος κάτου ἀπὸ τὴ μουτσούνα ποὺ τοῦ φόρεσε ὁ περίφημος κ. Βλάχος. Ἂν ἡ ἀρχαία γλώσσα στὸ θέατρο εἶναι μόνο καὶ μόνο γιὰ πέντε δέκα προγονορυλόφιλους ποὺ πολὺ καιρὸ πρὶν ξεσκαλίσανε μέσα στὴν κάμαρά τους τ'ἀρχαῖα δράματα λέξη λέξη καὶ στῖχο στῖχο, καὶ εἶναι σὲ θέση νὰ τὰ παρακολουθήσουν,—ἡ γλώσσα ὅμως τοῦ κ. Βλάχου δὲν εἶναι οὔτε γι' αὐτοὺς τοὺς πέντε δέκα, ποὺ ὅσο κι ἂ χωνέψανε τὸ Σοφοκλῆ, δὲ μποροῦνε ὅμως ν' ἀκολουθήσουνε τὸ μεταφραστὴ στὸ φοβερὸ θαλασσόδαρμά του.

Σὲ τί γλώσσα λοιπὸν εἶναι φτιασμένη ἡ μετάφραση τοῦ κ. Βλάχου; Σὲ ὑπερκαθαρεύουσα, σὲ καθαρεύουσα, σὲ μιχτή, σ' ἐλεύτερη μιχτή, σὲ δημοτική; Ὄχι! Ἡ γλώσσα τοῦ κ. Βλάχου ἀρχίζει νὰ σιγαρμενίζη μὲ τὸ μεγαλεῖο τῆς ὑπερκαθαρεύουσας. Στὴν ἀρχὴ πάει καλὰ—ἂς ποῦμε—ἔπειτα φυσάει κάποιο ἀγεράκι καθαρεύουσας, φουρτουνιάζει ἡ θάλασσα, μπερδεύεται τὸ καράβι καὶ χώπ! πάλε ξαναγυρίζει στὴν ἀρχαιοπρεπῆ ὑπερκαθαρεύουσα. Ἔπειτα στὸ δρόμο του πρέπει νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν κάβο τῆς μιχτῆς, ἀλλοιῶς δὲ μπορεῖ νὰ φτάσῃ σὲ λιμάνι. Νὰ ὁ γεροκαπετάνιος στρίβει τὸ τιμόνι. Μιχτή. Καταλαβαίνει ὅμως ἀμέσως τὸ λάθος καὶ ξαναστρίβει καὶ ξαναφτάνει στὴν καθαρεύουσα. Περνάει πάλε στὴν ὑπερκαθαρεύουσα, πέφτει στὴ μιχτὴ χωρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ, κάνει ἕνα βῆμα στὴν ἐλεύτερη μιχτή, ἀκόμα ἄλλο ἕνα, μὰ μικρὸ στὴ δημοτική, μὰ σὰ νὰ τρελλαθηκε ἄξαφνα, στρίβει μὲ ὁρμὴ τὸ τιμόνι καὶ δός του μιὰ καὶ καλὴ γιὰ τὴν ἀρχαιο πρεπῆ.

Μέσα σὲ τέτοιο θαλασσοδάρσιμο τί στομάχι πρέπει νἄχῃ κανεὶς γιὰ νὰ βαστάξῃ; Καὶ ὅμως Ἡ *ἀριστοκρασί* μας ποὺ τιμάει τὸ Βασιλικὸ μὲ τὴν παρουσία της, ἦρθε κ' ἔφυγε μὲ ἥσυχο κι ἀνακάτωτο στομάχι. Σημεῖο φανερό, πὼς μίλησε, πὼς γέλασε, πὼς ἐπιδείχτηκε, καὶ μονάχα τὸ δράμα δὲν παρακολούθησε.

Τὸ πιὸ ἀπελπιστικὸ εἶναι πὼς οἱ πρίγκηπές μας —ποὺ εἶχαν τὴν ὑποχρέωση ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μποῦνε στὴν ἀληθινὴ ψυχὴ τοῦ Ἔθνους,—καὶ μάλιστα ὁ πρίγκηπας Νικόλαος ποὺ θέλει νὰ δείχνῃ πὼς ἀγαπάει τὰ γράμματα, ποτὲς δὲν πάσκισαν νὰ φωτίσουν τὸν Πατέρα τους, καὶ νὰ τοῦ ποῦνε *πῶς πρέπει* ν' ἀνεβάζουνται στὴ σκηνὴ τοῦ Βασιλικοῦ τ' ἀρχαῖα δράματα, καὶ σὲ *ποιὰ γλώσσα πρέπει* νὰ εἶναι μεταφρασμένα, καὶ *μὲ τί μέσα πρέπει* νὰ κεντηθῇ ἡ ὄρεξη τοῦ λαοῦ μας, γιὰ τὶς τέτοιες παράστασες.

Ἐυίππου ξένε, τᾶσδε χώρας
ἵκου τὰ κράτιστα γᾶς ἔπαυλα,
τὸν ἀργῆτα Κολωνόν, ἔνθ'
ἀ λίγεια μινύρεται
θαμίζουσα μάλιστα ἀηδὼν
χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις·

Ἂν ἀληθινὰ ὁ Βασιλιᾶς μας εἶχε «ὑψηλὴν μέριμναν» γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπῃ νὰ μὴ προχύνουνται στὴ σημερνὴ γλώσσα του τὰ τέτοια ποιητικὰ λόγια τοῦ Σοφοκλῆ.

Ἔπρεπε νὰ ξέρῃ μαζὶ μὲ τὸν μεγαλύτερο Ποιητὴ τῆς Ρωμιοσύνης, ὕστερα ἀπ' τὸ Σολωμό, πὼς :

Τ' ἀηδόνι πάει τοῦ Κολωνοῦ καὶ εἶν' ὄνειρο ἡ λαλιά του

Καὶ πὼς,

...Μιὰ φλογέρα εἶναι γραφτὸ μὲ νέο σκοπὸ ἐδῶ κάτου
Νὰ ξαναδράξῃ τὄνειρο καὶ νὰ τὸ ξαναζήσῃ.

Μὰ τὴ γλώσσα αὐτηνῆς τῆς φλογέρας—ἀλλοίμονο,—ποῦ νὰ τὴν ἀκούσῃ ὁ κουφὸς ἀπὸ τὰ γερατειὰ κ. Βλάχος;

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ

Ο ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ*

Ἕνας ἀπ' τὸ καράβι, πιὸ πολύξερος καὶ τολμηρὸς ἀπ' τοὺς ἄλλους, θυμωμένος ποὺ εἶδε ν' ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴν ψυχή του, σημάδεψε τὸν ὁμιλητή μ' ἕνα τεταρτοκύκλιο, ἔκαμε δυὸ σταθμοὺς καὶ στὸν τρίτο τοῦ εἶπε : Μὰ μήπως σᾶς πέρασε ἡ ἰδέα, κύριε, ἐπειδὴ τάχα εἶστε χίλιες ὀργιὲς ἀπ' τὸ κεφάλι ὥς τὰ πόδια, πὼς εἶστε κανένας..... — Χίλιες ὀργιές! φωνάζει ὁ νάνος, οὐρανέ! πῶς ξέρει τὸ ὕψος μου; χίλιες ὀργιές! μωρὲ αὐτὸς δὲ γελάστηκε οὔτε ἕνα δάχτυλο! Χάνω τὸ νοῦ μου! Αὐτὸ τὸ μικρόβιο μὲ μέτρησε! Εἶναι γεωμέτρης καὶ ξέρει τὸ ἀνάστημά μου, κ' ἐγὼ ποὺ τὸ βλέπω μεσα ἀπ' τὸ μικροσκόπιο δὲν ξέρω τὸ δικό του Βέβαια καὶ σὲ μέτρησα, λέει ὁ φυσικός, καὶ ἂν θέλῃς, μποροῦ νὰ μετρήσω καὶ τὸ σύντροφό σου, ποὺ εἶναι πολὺ πιὸ μεγάλος. Ἡ πρόταση ἔγινε δεχτή. Ἡ Ἐξοχότητά του ξαπλώθηκε φαρδὺς πλατὺς χάμω, γιατὶ ὄρθιος, τὸ κεφάλι του θὰ εἴτανε ἀπάνου ἀπ' τὰ σύννερα. Οἱ φιλόσοφοι τοῦ κάρφωσαν ἐδῶ καὶ κεῖ δέντρα, ἔφκιασαν ἕνα δίχτυ ἀπὸ τρίγωνα, καὶ τὸ συμπέρασμα εἴτανε, ὅτι αὐτὸς ὁ νέος εἶχε πραγματικῶς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες βασιλικὰ ποδάρια ἀνάστημα.

Τότε ὁ Μικρομέγας εἶπε τὰ ἑξῆς : Βλέπω περισσότερο παρὰ ποτέ. πόσο λάθος εἶναι νὰ κρίνῃ κανεὶς ἀπ' τὰ ἐξωτερικὰ κινόμενα. Θεέ, ποὺ ἔδωκες διάνοια σὲ ὄντα ποὺ φαίνονται τόσο τιποτένια, τὸ ἀπείρως μικρὸ καὶ τὸ ἀπείρως μεγάλο ἕνα τἄχεις. Καὶ ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ ὑπάρχουν ὄντα ἀκόμη πιὸ μικρὰ ἀπ' αὐτά, μπορεῖ κ' ἐκεῖνα ἀκόμη νἔχουν μυαλό, ἀνώτερο ἀπὸ κατι πελώρια ζῶα ποὺ εἶδα στὸν οὐρανό, καὶ ποὺ μόνο τὸ ποδάρι τους μπορεῖ νὰ σκεπάσῃ κὐτὴ τὴ σφαῖρα.

Ἕνας ἀπ' τοὺς φιλόσοφους τοῦ ἀποκριθηκε πὼς νὰ τὄχῃ γιὰ βέβαιο πὼς ὑπάρχουν ὄντα μὲ μυαλὸ πολὺ μικρότερα ἀπ' τὸν ἄνθρωπο. Τοῦ διηγήθηκε, ὄχι τὰ παραμύθια ποὺ λέει ὁ Βιργίλιος γιὰ τὶς μέλισσες, παρὰ ἐκεῖνα ποὺ ἀνακάλυψε ὁ Swammerdan καὶ ὁ Ρεωμύρος Τὸν πληροφόρησε ἀκόμη, ὅτι ὑπάρχουν ζῶα ποὺ εἶναι μπρὸς στὶς μέλισσες, ὅ,τι οἱ μέλισσες εἶναι μπρὸς στὸν ἄνθρωπο, ὅ,τι εἶναι ὁ Σειριώτης ὁ ἴδιος μπροστὰ σ' ἐκεῖνα τὰ ἀπέραντα ζῶα γιὰ τὰ ὁποῖα μιλοῦσε, καὶ ὅ,τι θὰ εἶναι αὐτὰ τὰ μεγάλα ζῶα συγκριτικῶς μὲ ἄλλα ὄντα, μπροστὰ στὰ ὁποῖα θὰ μηδενίζουνται. Λίγο λίγο ἡ κουβέντα πῆρε ἐνδιαφέρο, καὶ ὁ Μικρομεγας εἶπε τὰ ἀκόλουθα :

---

*) Κοίταξε φύλλα 270, 272 273 καὶ 274.

καὶ μπαλώνοντας). Ἔχεις ταλέντο ἐσύ...Θὰ γίνεις περίφημη ζουγράφισσα...Τὸ λέει κι ὁ κ. Στρωτός...Νὰ δοῦμε τώρα τί θὰ πεῖ καὶ γιὰ τὸν Κωστή μας! Ἔχει, μαθές, κι αὐτὸς ταλέντο γιὰ ὑπάλληλος :

Η ΑΣΤΡΟΓΛΑ *(παραίνοντας σιμά της).* Σὲ πειράζει ποὺ ζουγραφίζω, μητέρα ;

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Μὲ πειράζει ποὺ ὁ πατέρας σου μουρλάθηκε καὶ δὲν ξέρει τί κάνει..

Η ΑΣΤΡΟΓΛΑ. Ὁ πατέρας ;

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Ἀμ' εἶναι κατάσταση αὐτή; Νὰ μὴ θέλει νὰ μιλήσει στὸ Στρωτὸ γιὰ τὸ παιδί του;

Η ΑΣΤΡΟΓΛΑ. Μὰ πὼς νὰν τοῦ τὸ πεῖ ; Ὁ κ. Δήμος ἔχει ἄλλες ἀρχές.

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Νὰν τὶς βράσω. Γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ βγεῖ καὶ βουλευτής. *(Κορωδεφτικά).* Μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια! Τί θὰ πεῖ αὐτό; Κολοκύθια...Ἀέρας...Πφ! σκόνη...

Η ΑΣΤΡΟΓΛΑ. Θἀρθεῖ ὅμως μέρα ποὺ αὐτὸς θὰ πεῖ πολλά...Ὅταν ξυπνήσει ὁ λαός...

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ.....κι ὅταν ψοφήσουμε μεῖς! Ὁ λαὸς θέλει ψωμί, δὲ χορταίνει μὲ λόγια. Ἔργα! Ἔργα!...Μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια...

Η ΑΣΤΡΟΓΛΑ *(ἥσυχα ἥσυχα).* Ναί, μὲ τὴν ἀλήθεια θἀγωνιστοῦμε καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια θὰ δουλέψουμε....

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ....καὶ δὲ θὰ βγοῦμε βουλευτάδες! Ἔτσι δὲν εἶναι ; Ἂς πεῖ κι αὐτὸς ὅ,τι λένε κ' οἱ ἄλλοι, μὲ τὸ Ρουσφέτι θἀγωνιστοῦμε καὶ γιὰ τὸ Ρουσφέτι θὰ δουλέψουμε, κι ἂς μὲ βλαστημάει ὕστερα...Βλέπεις, ζημιώνουνται οἱ ἄλλοι ποὺ κι ἂ δὲν τὸ λένε, τὸ κάνουνε....

(Ἀκολουθεῖ)